

BESLUT
1998-12-02

231-1519-98

Delgivningskvitto
Enligt sändlista

**BILDANDE AV STORKÄLENS NATURRESERVAT I SOLLEFTEÅ KOMMUN
VÄSTERNORRLANDS LÄN.**

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning	Storkälens naturreservat
Objektnummer	2202076
Natura 2000 kod (Sitecod)	SE0710062
Kommun	Sollefteå
Socken	Helgum
Fastighet	Västby 5:10 och del av Västby 7:15
Markägare	Graningeverken AB
Lägesbeskrivning	ca 22 km söder om Edsele samhälle
Topografisk karta	19G SO
Ekonomisk karta	19g 3i
Geokod	19G3I2C1D
Gräns	Reservatets gräns är markerad med heldragen linje på karta, se bilaga 1
Area	93 hektar
Därav landareal	93 hektar
Naturtyper	Barrskog 77 hektar Myr 16 hektar
Naturgeografisk region	30 a
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen

BESKRIVNING AV RESERVATET

Reservatet är ett naturskogsområde (250-300 m ö h) på 93 ha. Området sluttar svagt i nordostlig riktning ner mot Långån och Åmyran. Berggrunden består av metagråvacka. Sluttningen består av en kalkrik sandig-moig morän med ett tunt torvtäcke i fuktigare partier. Kalken har transporterats hit ifrån den jämtländska kambrosiluren i samband med inlandsisens avsmältning. Block i storleksordningen 1-1,5 m finns tämligen allmänt i området.

Skogen är naturligt föryngrad och består av gransumpskog av högörttyp med en del insprängda friskmarkspartier. Lövinslaget är 10 % och utgörs framför allt av björk och gråal men även sälg. Aspdungar förekommer lokalt på frisk mark. Trädåldrarna är i huvudsak låga genom omfattande plockhuggningar under 1900-talet, men på flera håll finns "öar" med äldre skog. Någon rationell gallring har aldrig gjorts, och skogen ger nu ett tätt och vildvuxet intryck med ställvis många stående och omkullfallna döda träd. Sumpskogen är mycket variationsrik och innehåller mängder av små livsmiljöer exempelvis rotvältor, skrymslen vid djupt inskurna rotben, stamsår och flagnande bark. Träden står ofta på socklar och mellan de ytliga rötterna finns blöthål. Högstubbar av björk och gråal är vanliga och ofta avbarkade med en artrik lavflora, framförallt knappåslavar. I vissa partier finns björk- och granlågor (ofta rotvältor) i stora ansamlingar på marken medan det på andra håll helt saknas död ved. Genom den höga luftfuktigheten täcks omkullfallna träd inom kort av mossor, oftast redan på barken. Hydrologin är ostörd.

Sumpskogens fältskikt domineras av midjehög torta, nordisk stormhatt, älggräs och ormbunkar. Bottenskiktet utgörs framför allt av olika bållevermossor, stjärnmossor och skedmossa. Förekomsten av rödlistade arter är stor, exempelvis kan glesgröe (*Glyceria lithuanica*), sötgräs (*Cinna latifolia*), norna (*Calypso bulbosa*), skogsfru (*Epipogium aphyllum*), smalskaftlav (*Cybebe gracilentia*), solfjäderlav (*Cheiromycina flabelliformis*), kornig nållav (*Chaenotheca chlorella*), kandelabersvamp (*Artomyces pyxidatus*), gränsticka (*Phellinus nigrolimitatus*) och gammelgranskål (*Pseudographis pinicola*) nämnas. En annan intressant art är vitskölding (*Pluteus pellitus*), en sällsynt skivling som förut bara var känd från bokskogsregionen i Sydsverige. Molluskfaunan är också artrik, nämnas kan den rödlistade kalkkärrsgrynsnäckan (*Vertigo geyeri*).

Låga åsar skiljer sumpskogen från ett öppet rikkärr i sluttningens nedre del. I gränzonen mellan skog och myr förekommer guckusko (*Cypripedium calceolus*), tvåblad (*Listera ovata*) och kransrams (*Polygonatum verticillatum*). På den öppna myren växer bl a myrbräcka (*Saxifraga hirculus*).

Källor:

Brunett, J. & Hultgren, K. 1989: Sumpskogsinventering i Ramsele, Edsele och Helgums socknar. Opublicerad. Länsstyrelsen i Västernorrlands län.

Hermansson, JO. Söderström, L. Waldén, H. 1992: Inventering av lavar, mossor och mollusker i tio sumpskogar i Västernorrlands län. Opublicerad. Länsstyrelsen i Västernorrlands län.

Johansson, M. 1997: Inventering av Storkälen. Opublicerad. Länsstyrelsen i Västernorrlands län

ÄRENDETS BEREDNING

Storkälen uppmärksammades i samband med en sumpskogsinventering 1989 och ingår i ett större område "Stensjö-Gideåbergs rikkärrsområde" som är klassat som riksintresse för naturvården enligt 2 kap 6 § NRL (naturresurslagen). Inga motstående intressen finns redovisade i kommunens översiktsplan.

Storkälen är föreslaget av regeringen som ett "Natura 2000 område" för Sverige. EU:s LIFE-fond bidrar med 50% av kostnaderna för områdets skydd.

GRUND FÖR BESLUT

Storkälen är en högproduktiv kalkrik gransumpskog med ostörd hydrologi, rik på småbiotoper och substrat och med mycket hög luftfuktighet. Området bör skyddas på grund av dess biologiska värden och betydelse för kännedomen om landets natur.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i naturresurslagen.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7§ naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED NATURRESERVATET

Ändamålet med reservatet är att bevara en mycket artrik och variationsrik gransumpskog.

Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelse för allmänheten.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 anlägga väg
- 2 anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad
- 3 uppföra byggnad eller annan anläggning utan länsstyrelsens tillstånd
- 4 anlägga led eller spång utan länsstyrelsens tillstånd
- 5 anordna upplag
- 6 borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna
- 7 avverka eller utföra annan skogsvårdsåtgärd
- 8 ta bort eller upparbeta döda träd eller vindfällan
- 9 använda gödselmedel och kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
- 10 kalka mark
- 11 kalka vatten utan länsstyrelsens tillstånd

- 12 inplantera för trakten främmande växt- eller djurarter
- 13 framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av skjutna älgar, varvid särskilda anvisningar skall följas
- 14 bedriva jakt annat än på älg och rådjur
- 15 medföra ej kopplad hund annat än i samband med jakt
- 16 upplåta området för militär övningsverksamhet

Föreskrifterna utgör inte hinder för normalt underhåll av befintlig väg.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet och som närmare anges i bifogad skötselplan, bilaga 2.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång.

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

- 1 utmärkning av reservatet
- 2 uppsättning av informationstavlor på platser som anges i fastställd skötselplan (bilaga 2)
- 3 anläggning och underhåll av parkeringsplats och stig

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 framföra motordrivet fordon
- 2 tälta
- 3 elda
- 4 störa djurlivet t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt
- 5 bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar
- 6 plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp
- 7 fånga och insamla ryggradslösa djur
- 8 medföra ej kopplad hund
- 9 företa vetenskapliga undersökningar utan länsstyrelsens och markägarens tillstånd

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet.

- 1 Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen mm som framgår av bifogad skötselplan, bilaga 2.
- 2 Naturvårdsförvaltaren skall vara länsstyrelsen.

Den som vill klaga över detta beslut skall skriva till miljödepartementet, men skicka eller lämna skrivelsen **till länsstyrelsen**, postadress: Länsstyrelsen, Samhällsbyggnadsenheten, 871 86 HÄRNÖSAND.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet. I skrivelsen skall Ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ni önskar ytterligare upplysningar, ta kontakt med Britt Marie Lindström telefon 0611-29 703, fax 0611-29680.

I handläggningen av detta ärende har deltagit landshövding Börje Hörnlund beslutande, samt företrädare för näringslivsenheten, förvaltningsenheten och samhällsbyggnadsenheten.

Börje Hörnlund

Britt Marie Lindström
Samhällsbyggnadsenheten, tel 0611-29 703

Bilaga

- 1 Beslutskarta
- 2 Skötselplan

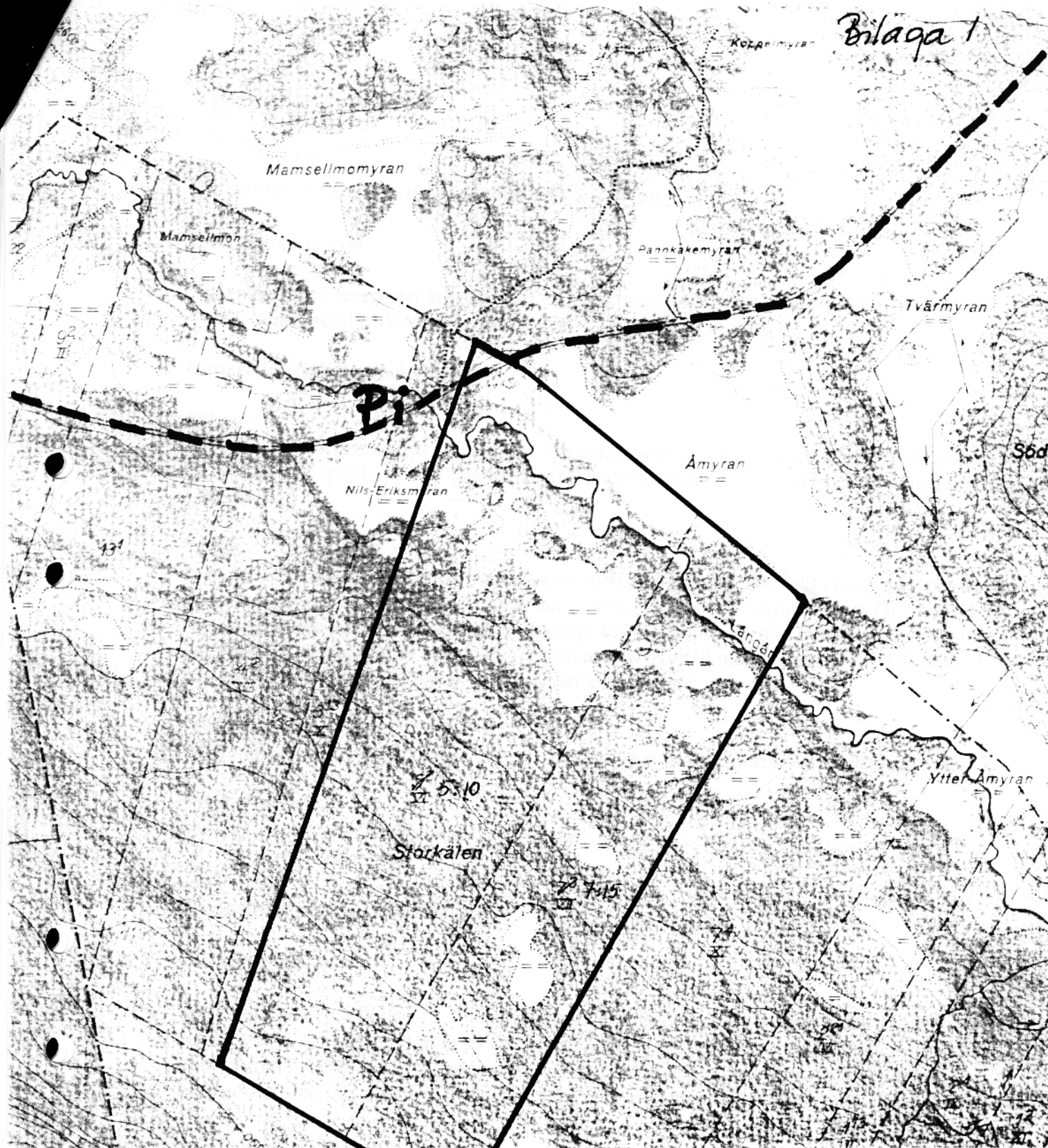
Sändlista

(Delgivningskvitto)
Graningeverken AB, 873 80 BOLLSTABRUK
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM

Kopia till

[Redacted content]

Bilaga 1

Beslutskarta
Storkälens naturreservat

- Reservatsgräns
- Skogsbilväg
- Parkering
- Informationstavla

Skala 1:10 000

Tillhör länsstyrelsens beslut
 dnr 231-1519-98

SKÖTSELPLAN

Disposition och skötsel av mark och vatten

Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är att bevara en mycket artrik och variationsrik gransumpskog. Vegetationen skall tillåtas att utvecklas fritt.

Generella riktlinjer och åtgärder

*Skog

Skogen skall utvecklas fritt av naturligt förekommande processer. Inga skogsbruksåtgärder får vidtas. Om spontan brand uppstår skall brandbekämpning ske med så skonsamma metoder som möjligt.

*Jakt

Jakt skall alltid bedrivas i överensstämmelse med god jaktetik. När jakt i reservatet pågår ska ett anslag sättas upp på informationstavlan. Terrängtransport av skjutna älgar får ej ske så att markskador och spårbildning uppstår. Jaktorn får inte uppföras utan länsstyrelsens tillstånd. Älgpass och skjutgator får endast huggas/röjas efter samråd med länsstyrelsen. Torrakor får inte användas till ved. Jakten är utarrenderad av markägaren.

*Fiske

Inplantering av främmande arter är inte tillåtet. Fisket i Långån tillhör fiskerättsägarna.

*Motorfordon

Snökoterkörning är inte tillåtet i reservatet

Anordningar för friluftslivet

Övergripande mål

Reservatet skall stå öppet för allmänhetens friluftsliv men dock nyttjas under rådande naturgivna förutsättningar utan större anordningar för friluftslivet. Allmänheten kommer via information mm att styras till andra reservat som antingen ligger relativt nära eller har liknande värden (exempelvis Gideåbergsmyrarna) och med högre service för friluftslivet.

Generella riktlinjer och åtgärder

Området är föga känt av allmänheten, men däremot väl frekventerat i samband med olika naturvårdsutbildningar inom skogsbruket. Med ökad information i samband med reservatsbildningen kommer besöksfrekvensen att öka. Detta bedöms inte hota naturvärdena i reservatet.

*Tillgänglighet

Reservatet nås lätt via den skogsbilväg (Holmsta-Gässjö) som tangerar reservatet i norr.

*Vägskyltning

Vägvisning samordnas med vägvisning till Gideåbergsmyrarnas naturreservat.

***Parkering**

En parkeringsplats ordnas vid skogsbilvägen. Avtal träffas med berörd markägare.

***Information**

En informationstavla sätt upp vid skogsbilvägen. En informationsfolder tas fram. Informationstavlor, broschyrer etc ska utformas enligt de riktlinjer som fastställts av Naturvårdsverket och EU beträffande layout och logotyper för LIFE-objekt/Natura 2000-områden.

*** Renhållning**

Inga sopbehållare placeras ut vid skogsbilvägen. Besökare uppmanas att ta med sig eventuellt avfall. Jaktlag ansvarar för eget avfall.

Utmärkning av gränser

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen (skogsbilvägar, stigar).

Tillsyn

Länsstyrelsen utser en praktiskt ansvarig för tillsyn av stigar, information samt efterlevnad av reservatsbestämmelser. Uppdraget regleras i avtal.

Dokumentation och uppföljning

Den som ansvarar för tillsyn är ansvarig för att utförda åtgärder och kostnader dokumenteras för att möjliggöra uppföljningar och utvärderingar.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Istandsättningsåtgärder	
Utmärkning av reservatsgräns	4 000 kr
Framtagning och uppsättning av information	10 000 kr
Tavelställ	5 000 kr
Parkeringsplats	10 000 kr

Löpande underhåll, årligen	
Tillsyn	2 dagsverken
Underhåll av skyltar	2 000 kr
Vägavgift	

Finansieringen av iordningställande och årligt underhåll sker genom tillgängliga medel från naturvårdsverket.